

Enotna fronta državnega uradništva v Sloveniji.

(Občni zbor Zveze državnih nameščencev v Sloveniji.)
Zveza bo kmalu imela 10.000 članov. — Zastopane so v njej vse stroke državnega uradništva. — Solidaren nastop treh najjačih organizacij Zveze: UJU, poštne organizacije in sekcije finančne kontrole. — Spomenika teh treh organizacij. — Bodočnost leži v skupnem delu in kooperaciji z organizacijo drugih javnih nameščencev in enakimi razrednimi organizacijami.

V nedeljo 25. septembra se je vršil v Ljubljani v Mestnem domu izr. občni zbor »Zveze državnih nameščencev«, ki mu je prisostvovalo mnogo delegatov, a članstva je bilo z ozirom na veliko število v Ljubljani uslužbenega državnega uradništva zelo malo. Vsega skupaj je bilo na obnem zboru prisotnih z delegati vred 250—300 ljudi. Letos se je prvič opazilo na tem obnem zboru tudi večje število učiteljev.

Predsednik g. Paternoster otvoril ob 10. občni zbor s pozdravom na navzoče delegate in članstvo. Posebej pa je pozdravil navzočega tajnika Saveza državnih činovnikov v Beogradu g. dr. Djorđevića in narodnega poslanca g. dr. Kramarja.

V svojem predsedniškem poročilu omenja predsednik, da je bilo delovanje odbora v letošnjem letu zelo uspešno v pridobivanju novih članov. Organizacija je narasla od 2323 na 9300 članov. Zasluga Zveze je tudi prevod kronskih upokojencev v dinarske. Zveza je dobila letos od mestne občine ljubljanske stavbo parčelo v Gajevi ulici, ki jo bo uporabila za postavitev Uradniškega doma. Nadalje omenja g. predsednik tudi mednarodni uradniški kongres v Nürnbergu, kamor je poslala Zveza svoje delegate, nakar da besedo delegatu centralnega Saveza državnih činovnikov v Beogradu.

Govor centralnega tajnika Čin. Sav.

Dr. Đorđević se zahvali za pozdrav, čestita Zvezi na tolikem uspehu in konstatira, da imamo Slovenci smisel za organizacijo. V svojem poročilu povdarja uvodoma, da obstojata danes za državno uradništvo dve pereči vprašanji. Prvo je revizija uradniškega zakona in razvrstitelne uredbe, za drugo ukinitve stanovanjskega zakona. K prvemu vprašanju povdarja, naj bi se revizija izvršila, ampak v korist uradništva in ne v njegovo škodo. V komisiji za revizijo ima centralni savez tudi svojega zastopnika. Delo komisije se je omejevalo do zadnjega časa na zbiranje materiala, sedaj se pa še dela na reviziji zakona, ki zasleduje dve tendenci, in sicer a) Finančni karakter te revizije je znižati državne izdatke, b) moralno-pravni karakter te revizije pa zahteva pravičnejšo in praktičnejšo razvrstitev državnega uradništva, ki se mu bode pa še slabše go dilo kot do sedaj, če bi se dalo prednost prvi točki. Člani komisije za revizijo trdijo, da je namen revizije uradniškega zakona ta, da se odstranijo nedostatki zakona in razvrstitelne uredbe ter popravijo določbe glede kategorij. Po novem načrtu naj bi odgovarjala I. grupa II. kat. 4. grupi I. kat., a I. grupa III. kat. pa 2. grupi II. kat. Časopisne vesti zadnjega časa po njegovem mnenju ne odgovarjajo resnici. Komisija dela tajno (in to je ravno slabo, op. ured.) in ni mogoče izvedeti kakšne bodo spremembe, toda z resno voljo, pomagati uradništvu, bi lahko mnogo naredila.

K vprašanju ukinitve stanovanjskega zakona pripominja, da bo v sredini oktobra sklicana v ministrstvu za socialno politiko konferenca zastopnikov vseh organizacij. Kakšen bo uspeh se ne ve, vsekakor pa bo po njegovem mnenju prečasn, ki minister za socialno politiko imel več smisla za to vprašanje kot kak srbski, ker je v naših kraljih stanovanjsko vprašanje bolj pereče nego v Srbiji. Ako nam država ne daje zadostne stanarine, naj nas vsaj zaščiti. Najbolje pa bi bilo rešeno to vprašanje, če bi se gradile za uradništvo stanovanjske hiše, kajti težak bode položaj za uradništvo, če bode stanovanjski zakon ukinjen.

Za njim je govoril g. dr. Kramar, ki je podal še nekaj pojasnil k izvajanjem g. dr. Đorđevića. Po njegovih informacijah bazira sedanji projekt uradniškega zakona na prejšnjem; gre le za poskus izboljšati gotove grupe uradništva. Položajna plača vseh kategorij naj bi se zvišala — a istočasno znižale draginske doklade, kajti izdatki države se ne smejo s to revizijo prav nič povečati. Predvidene pa so s tem v zvezi nove redukcije uradništva. Izboljšanje zakona naj bi šlo tudi za tem, da se omogoči tudi prestop iz ene kategorije v drugo, kar je bilo dosedaj nemogoče in zato ni nič čudnega, če je bil marsikdo mnenja, da je škoda za prejšnje uradniške razrede. V novem projektu je ostal sistem kategorij in grup, ker pa ne sme efekt reforme obtežiti državne blagajne, je mogoče, da bodo na korist višjih kategorij trpele nižje. Za učiteljstvo in politično uradništvo je predvideno celo poslabšanje dosedanjega stanja.

K vprašanju stanovanjskega zakona pripominja, da v Beogradu prevladuje mnenje, da bi bilo najboljšo stanovanjski zakon ukiniti, ker bi bila potem radi večje konkurence stanovanja cenejša. Vsekakor pa je računati s tem, da s 1. novembrom zakon ne bo obstojal v dosedanjem obsegu. Ob sklepu svojih besed pa poziva državno uradništvo, naj dobro pazi, da v re-

vizijo uradniškega zakona ne dobi nečesa, s čimer bode še manj zadovoljno nego z dosedanjim zakonom.

Tajniško poročilo.

Za tem je podal g. Bekš tajniško poročilo, ki v njem poroča o dosedanjem delu v organizaciji, ki je šlo za tem, pridobiti Zvezi kolikor mogoče več članstva. To delo bo dokončano šele tedaj, ko bodo v Zvezi včlanjeni vsi državni nastavljenici. Letošnje leto je prineslo v tem pogledu Zvezi precejšnjih uspehov in le šestero udruženj stoji še izven Zveze, in to so: Udruženje visokošolskih nameščencev, inženirjev in arhitektov, gledaliških igralcev, carinskih uradnikov, policijskih uslužbenecv in Zveza državnih služiteljev. S časom pa bodo tudi ta udruženja uvidela, da je za skupno stvar najboljše, če pristopijo k Zvezi. Nadalje omenja tajnik krivice, storjene uradništvu s finančnim zakonom. Vse ugodnosti razun zdravljenja v III. razredu v bolnicah, so ukinjene, zato bo treba misliti na obvezno bolniško zavarovanje. Povdarja po zgraditvi lastnega doma je vedno večja, zato se je ustanovila Gradbena združba.

Za revizijo uradniškega zakona je zbrala Zveza zahteve vseh strokovnih organizacij. Elaborat, ki ga je izdal g. dr. Stegenšek, je Zveza poslala v Beograd komisiji za revizijo uradniškega zakona, kot svoj predlog. Zveza je tudi posredovala med zagrebškim in beograjskim Savezom državnih činovnikov, med katerima je bil naposled dosežen sporazum.

Glavni savez v Beogradu ima mnogo zaslug, da so se vendarle začeli izplačevati zaostanki iz partije 55.

Blagajniško poročilo.

Tajniškemu poročilu je sledilo blagajniško, iz katerega je razvidno, da je imela Zveza v pretečenem letu 53.461 Din dohodkov in 41.048 Din izdatkov. Blagajnik je podal tudi detajlni obračun in bilanco ter številni pregled vseh v Zvezi organiziranih strokovnih organizacij, od katerih je najmočnejša UJU. Izstopili sta tekom leta le dve manjši skupini z 51 člani.

Pregledovalci računov izjavljajo, da so ob reviziji knjig našli vse v redu in predlagajo absolutorij, (Sprejeto).

Debata.

K debati o poročilu se prijavi kot prvi g. Martinšek, zastopnik poštinih nižjih uslužbenecv, ki kritizira postopanje Zveze, ker ni ničesar storila proti čl. 306. fin. zakona. Enako ni tudi Glavni savez ukinil ničesar, ker pač v njem ni zastopnikov nižjih uslužbenecv. Zato apelira na zastopnika Saveza, da isti vsaj sedaj deluje na to, da se čl. 306. fin. zakona ukine.

Nadalje omenja, da je imel strokovni svet, ki bi se moral sestati vsaj vsake 2 do 3 mesece, v vsem letu le eno sejo. Dotakne se tudi stanovanjskega zakona, ki naj se podaljša — ker po njegovem mnenju bode edino to v korist državnega uradništva.

Predlaga, naj bi se na zboru sprejela resolucija, ki bi zahtevala ukinitve čl. 306. fin. zakona in podaljšanje stanovanjskega zakona.

Dr. Đorđević poda nekaj pojasnil k tajniškemu poročilu, sklepom strokovnega sveta glede plačevanja članarine Glavnemu savezu in pa k delu Zveze za popravilo uradniškega zakona pri reviziji.

K izvajanjem dr. Kramarja pripominja, da se mu ne zdijo zadosti strokovnjaška in omenja, da je revizija zakona vsa še v pripravljalni etapi.

Nadalje omenja tudi zagrebški Savez, ki je sedaj v stalni zvezi z beograjskim Glavnim savezom. Na izvajanja g. Martinška prizna, da je čl. 306. fin. zakona neuspeh Saveza, a temu nasproti je tudi precejšnje število uspehov, med temi tudi prevod kronskih upokojencev na dinarske plače.

K besedi se je oglasil tudi častni predsednik Zveze g. Lilleg, ki omenja revizijo uradniškega zakona. Gospodarska kriza v naši državi je po njegovem mnenju le zato tako akutna, ker državni nameščenci, ki tvorijo srednji sloj v našem narodu in pa nižji sloji nimajo zadostnih denarnih sredstev za konzumiranje. Temu mnenju pa oporeka g. dr. Đorđević, ki povdarja, da je v naši državi 80% kmetijskega ljudstva. G. Lilleg konča svoja izvajanja s pozivom na Savez, naj se isti zavzame za nižje uradništvo in upokojence.

Tov. Dimnik obsoja predvsem metode, ki so v naši državi običajne pri sprejemanju raznih odredb in zakonov. Radi slabega postopanja pri sestavljanju zakonov in odredb smo z novimi zakoni vedno nezadovoljni. Povdarja spremembe, ki so z revizijo uradniškega zakona predvidene in očita Glavnemu savezu, da postopa ravno tako tajno kot razne komisije za revizijo in ga poziva, naj v bodoče bolje in

formira svoje članstvo. Organični predstavniki si ne smejo osvajati nedemokratskih in tajnih metod vlade.

G. Campa konstatira, da je od vseh ljubljanskih dnevnikov zastopan samo »Slov. Narod« na zboru. Pred volitvami se stranke zanimajo za državne uslužbence, po volitvah pa ne pošljejo niti novinarjev, da bi se seznanili z našimi težnjami. Nada se, da konstatira piclo udeležbo članstva, ki mu očita, da je stanovsko nezavedno, ker niti svojih zborovanj ne poseča.

Tov. Šestan iz Ptujja odgovarja g. dr. Đorđeviću in trdi, da je gospodarska kriza nastala radi tega, ker ni pri nas rešeno vprašanje državnega aparata. Uradništvo je temelj države in tega se naši zakonodajci ne zavedajo. — Nadalje povdarja, da bi bili naši neuspehi veliko manjši, če bi se delalo na tem, da bi se stanovska zavest in enotna stanovska ideologija državnega uradništva bolj poglobila. Organizirati je treba vse državne uslužbence, a danes imamo še cele pokrajine brez vsake organizacije državnih uslužbenecv. (n. pr. Srbija). Če pa spravimo vse državno uslužbenstvo v Savez, potem ne bo več neuspehov, nego samo uspehi.

Predsednik g. Paternoster odvraca nekatere očitke, ki so padli napram Zvezi in pove v kratkem kakšen je delo krog Zveze ter povdarja, da je ista, kakor tudi Glavni savez v Beogradu, naredila svojo dolžnost. — Nato odredi petminutni odmor za sestavo kandidatne liste.

Po odmoru otvori predsednik zborovanje ter pozove delegate, da vložijo v zmišlu pravil kandidatno listo za novi odbor. K besedi se oglasi tov. Dimnik, ki je bil v tem oziru pooblaščen od vseh včlanjenih organizacij, ne samo od treh?, da vloži listo, na katero so se sporazumele vse včlanjene organizacije.

Tov. Ivan Dimnik je bil pooblaščen od spodaj navedenih organizacij, da poda v njihovem imenu sledečo

SPOMENICO.

ki so jo kot programatično izjavo sestavili predstavniki teh organizacij in se glasi: Podpisane organizacije: Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — Poverništvo ljubljana, Oblastna organizacija pošt., telegraf, in telef. uslužbenecv v Ljubljani kot zastopnica Društva ptt. uradnikov v Ljubljani in Osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbenecv v Ljubljani in Sekcija Saveza finančne kontrole v Ljubljani, so sklenile predložiti izrednemu obnemu zboru Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani dne 25. septembra 1925 naslednjo spomenico:

Stališče glede volitev novega odbora.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo se mora v vsakem pogledu zavedati, da je centralna organizacija vseh državnih nameščencev v Sloveniji. Kot taki ji mora biti geslo: enotnost, solidarnost, celina. Državni uslužbenici poedinim strok se morajo organizirati v svojih strokovnih udruženjih, ta udruženja pa kot zastopnice posameznih strok in resortov v močno in edinstveno Zvezo.

Na žalost pa seznaj pri Zvezi včlanjenih društev (glej »Naš glas« št. 21. od 31. julija 1927) še ne kaže slike enotne stanovske razredne zavednosti. V Sloveniji je najmanj 50 organizacij državnih uslužbenecv. Ze samo to dejstvo izpričuje, da slovenski državni uslužbenici ne razumevajo pravilno pomena in principa organizacije. Do lastne organizacije so upravičene le samostojne stroke (železnica, pošta, prosvetno osebje, finančna stroka, politična uprava itd.). Po tem principu bi se lahko združilo več sorodnih društev v eno samo organizacijo, ki bi bila močnejša in enotnejša. Cilj Zveze ne sme biti, združiti 40 organizacij z 12.000 člani, nego 20 organizacij z 10.000 člani.

Po našem mnenju je prejšnja O. Z. hiral baš na tem, ker je združevala samo majhne organizacije. Ne odrekamo zastopnikom teh organizacij dobre volje in zmognosti, toda majhne organizacije nimajo in ne morejo imeti tistega upogleda, razmaha in velikopoteznosti, kakor velike organizacije. Zato so jamstvo za veliko in močno Zvezo samo velike in močne strokovne organizacije.

Najmočnejše tri, danes v Zvezi včlanjene organizacije, so udruženje učiteljstva, poštna organizacija in finančna kontrola. Te tri organizacije imajo 4419 članov, kar tvori 58% vsega članstva Zveze. Iz tega torej sledi, da tvori vseh ostalih 27 organizacij samo 42% vsega članstva Zveze. Poleg moralne osnove, ki jo dajejo te organizacije Zvezi, je zlasti občutna za nje članarina. Večina teh organizacij plačuje prispevek po 1 Din mesečno za Zvezo iz lastne blagajne. Tu pa gredo na mesec zneski, kakršnih ne utrpje majhne organizacije niti na leto. Imenovane tri organizacije plačujejo v Zvezino blagajno 4419 Din na mesec ali 53.028 Din na leto, to je povprečno po 1473 Din na mesec ali 17.676 Din na leto. Ostalih 27 organizacij plačuje Zvezi članarine 3198 Din na mesec ali 38.376 Din na leto. To je povprečno vsaka organizacija po 119 Din na mesec ali 1421 Din na leto.

Iz teh števil sledi, da bi bile imenovane tri organizacije upravičene zahtevati, da se preosnuje Zveza na pravičnejši podlagi. Res je, da imajo te organizacije 91 delegatov, dočim ima vseh ostalih 27 organizacij samo 79 delegatov, kar znači razmerje 54:46 napram članstvu v razmerju 58:42. Ima pa 3 odborniška mesta, kar dovede do razmerja 15:85.

Ni nam pa do kake majorizacije v Zvezi, nego nam je izključno na tem, da dovedemo našo centralno organizacijo državnih

nameščencev v Sloveniji do tiste pozicije, na kateri mora tako velika in resna organizacija biti če hoče sprovesti tiste naloge in cilje, ki ji h. članstvo od nje pričakuje. Naša zahteva gre za enkrat samo za tem, da po- kažemo na zunaj že pri sestavi odbora do- ločeni sistem, da damo zastopstvo ne toliko poedinim organizacijam, ki jih je vsaj tri- krat preveč, nego poedinim strokam, ki so se združile v tej Zvezi na osnovi skupne borbe za skupno izboljšanje stanja državnih uslužbenecv.

Na osnovi izloženih dejstev si podpisane organizacije predstavljajo, da naj bi se konstituiral odbor po naslednjih smernicah:

1. Prosveta: (Udruženje jugoslov. učiteljstva z 2155, Društvo učiteljev meščanskih šol z 200, Profesorsko društvo z 250, skupno z 2605 člani) — 3 odbornike.

2. Pošta: (Društvo ptt. uradnikov s 710, Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbenecv s 706, Maturantsko društvo poštinih in brzojavnih uradnikov, podružnica ljubljana s 143, Društvo prometnih poštinih uradnikov s 27, Društvo konceptnih in tehničnih poštinih uradnikov s 17, skupno 1603 člani) — 3 odbornike.

3. Finanica: (Sekcija Saveza finančne kontrole z 850, Udruženje porezkih činovnika z 270, Društvo finančnih konceptnih uradnikov z 59, Društvo davčnih izvrševalcev z 58, Udruženje monopolističnih činovnika s 14, skupno z 1251 člani) — 3 odbornike.

4. Računska in pisarniška služba: (Društvo državnih pisarniških uradnikov s 160, Društva državnih rač. in blag. uradnikov s 141, Društvo državnih upravnih uradnikov zdravstvenih in skrbstvenih zavodov s 26, skupno s 327 člani) — 2 odbornika.

5. Sodnija: (Društvo kazniškega in jetniškega nadzorov, osebja s 328, Društvo zemljeknjižnih uradnikov s 115, Društvo sodnih poduradnikov in slug s 65, Društvo kazniških in jetniških uradnikov Maribor s 14, skupno s 522 člani) — 2 odbornika.

6. Politična uprava in resorti, ki spadajo v kompetenco velikega župana: (Društvo konceptnih uradnikov politične uprave s 109, Društvo kmetijskih strokovnjakov s 70, Udruženje jugoslov. geodetov z 52, Jugoslov. veterinarsko udruženje s 35, Društvo okr. domskih gozdarjev s 30, Društvo cestnih in rečnih mojstrov s 27, skupno s 323 člani) — 2 odbornika.

7. Upokojenici: (vse vrste upokojencev z 998 števnimi oziroma s 486 plačujočimi člani) — 1 odbornika.

Na ta način se razdeli 16 odborniških mest. Ostala 4 mesta naj bi zasedli strokovnjaki-pravniki, event. naj bi dobilo kakšno mesto še katero od gornjih društev, ki bi reflektiralo bodisi z ozirom na svoje članstvo, bodisi z ozirom na posebnost njegove stroke, še na kakega odbornika.

(Druge oddelke spomenice, ki govore o stališču napram javnosti, centr. čin. Savezu in Zvezi glede delovnega programa, prinesemo zaradi pomanjkanja prostora v prihodnji številki).

LISTA NOVEGA ODBORA.

Na temelju pooblastila sestanka, na katerega so bile povabljene vse včlanjene organizacije, je predložil tov. Iv. Dimnik sledečo listo, ki je bila sprejeta od obnega zbora:

A. Člani odbora: I. Prosveta: 1. Skulj Andrej, pov. UJU, 2. Primožič Ludvik, st. uč., 3. Hočevar Kuno, gimn. ravn., II. Pošta: 4. Campa Joško, 5. Zupanec Ivan, 6. Gruđen Martin, III. Finanica: 7. Kalašič Lovro, 8. Bekš Joža, 9. Pirč Josip, 10. Illovar Ivan, IV. Pravosodje: 11. Franetič Anton, 12. Petrovič Franc, V. Politična uprava: 13. dr. Ferjančič Josip, 14. Velikonja Narte, 15. Rus Ignacij, VI. Upokojenice: 16. Svetek Anton, VII. Brez opredelive: 17. Paternoster Ivan, 18. Matjašič Mirko, 19. dr. Stegenšek Fran, 20. Slavec Ivan.

B. Namestniki: 1. Ozimčič Dinko, 2. Tamkež Fran, 3. Zupan Josip, 4. Beguš Joško, 5. Rainer Josip.

C. Računski pregledovalci: 1. Rostan Ivan, 2. Grum Rado, 3. Martinšek Fran.

C. Namestniki: 1. Jan Janko, 2. Busbach Alfred, 3. Čeh Josi.

K temu je bil sprejet še dodatni predlog, da naj se vabijo k sejam tudi v važnejših slučajih predstavniki okrožnih skupin.

Nato je predlagal tajnik g. Joža Bekš sledeče:

Izredni občni zbor »Zveze državnih nameščencev za Slovenijo«, ki se je vršil v Ljubljani dne 25. septembra 1927 in na katerem je bilo zastopanih 39 organizacij z 9200 člani, je soglasno odobril naslednjo

resolucijo:

Kraljevska vlada posvečaj vso svojo skrb in pažnjo na to, da dvigne v najkrajšem času aktivne in upokojene državne nameščence na socialni in moralni nivo predvojnne dobe, kakor se je to po veliki večini posrečilo že vsem drugim državam, pa najsi so izšle iz svetovne vojne kot zmagovalke ali kot poraženke.

V doseg tega cilja veljaj:

1. Po členu 234. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih zamenjena, toda z zakonom od 25. julija 1926 (Služb. Nov. br. 172 pril. XLVIII. z dne 31. julija 1926) ponovno odvzeta stalnost v službi naj se brez odlaga zopet vzpostavi.

2. Prejemki aktivnih in upokojenih državnih nameščencev naj se dokončno regulirajo na način, ki bo uspešno paraliziral draginjo.

3. Državnim nameščencem in upokojencem je od 1. novembra 1927 dalje zagotoviti stanovanjsko zaščito, vendar tako, da ne bodo več miloščinarji hišnih lastnikov

in da postanejo slednji kot enakovredni državljani zopet posestniki lastnine, ki jim pripada po členu 37. Vidovdanske ustave.

4. Ker sta pod točkami 2. in 3. označena gospodarska problema v najtesnejši medsebojni zvezi, naj kraljevska vlada nujne rešitve ne razdruži, marveč ju smatraj za enoten in skupni problem.

5. Apeliramo na »Glavni Savez državnih činovnikov i ostalih službenikov«, da da ob poglavitni organizacijski sil našim zahtevam z legalno borbo na znotraj in na zunan potrebne povdarka ter jim pripomore do skorajšnje realizacije. Posebno skrb naj obrača, da se čimprej ukinе čl. 306. fin. zak.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1927.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

S tem je bil zaključen izredni občni zbor.

V. M.

Splošne vesti.

ZA DELOVNO SOLO.

»Ped. krožek v Mariboru in »Odsek poravnosti« UJU za reformo osnovne šole organizirata dne 8., 9. in 10. oktobra v veliki kazinski dvorani (gledališče) v Mariboru tridnevno razpravljanje o delovni šoli. Glavna naloga prireditve bo razmotrivanje problema, kako najti pot k delovni šoli, kako jo organizirati, brez teoretiziranja bi naj bilo to zidanje nove šole na dosedanjih izkušnjah učiteljev praktikov, ki so v tej ali eni obliki že poskušali realizirati delovno šolo ter ji dajati svojo smer v skladu z otroško duševnostjo, lastno individualnostjo in potrebami okolice, kateri je šola namenjena.

Dne 8. oktobra se vrši po zborovanju učiteljskega društva za mariborsko okolico kolektivni ogled razstave, ki jo priredi gosp. Ernest Vrane in ki nudi pregled enoletnega dela v VI. razredu na osnovni šoli v Studencih pri Mariboru v smeri delovne šole. Obenem razstavi tov. Bogdan Jurančič in Karel Doberšek svoje gradivo, ki sta ga nabrala pri proučevanju okolice, v kateri živi otrok njunih šol. Prvi pokaže, kake so gospodarske, socialne in kulturne prilike kraja, v katerem deluje, ta da trdno podlago za vse delo v šoli, ki mora zrasti iz potreb šolske okolice. Drugi pa jasno naslika, kako vplivajo razmere okolice na telesni in duševni razvoj otroka, ki ga mora učitelj do dobra poznati. Vsi trije razstavljavci tolažijo posebej razstavljeno delo in gradivo.

V nedeljo, dne 9. oktobra se vrši ob 9. uri dopoldne v kazinski dvorani zborovanje, na katerem se bodo razmotrivali najaktualnejši problemi delovne šole. Odbor vabi vse učitelje in učiteljice Slovenije, ki so se že kakorkoli udeležili v smeri delovne šole ali ki čutijo živo potrebo njene realizacije, da se zborovanja udeležijo. Za razmotrivanje brez uradnih referatov so določene sledeče točke, ki se pa na zborovanju samem lahko poljubno izpopolnijo ali spreminijo:

1. Kaj me je napotilo k delovni šoli?
2. Delo v delovni šoli: a) delo otroka, b) delo učitelja. Sredstva in pripomočki za udeležitev novega načina dela v delovni šoli mesto samega pouka. Kako se je delo začelo, kako se je razvijalo in kako se vrši danes na moji šoli.
3. Moje pojmovanje delovne šole v začetku dela in danes ter moji načrti za nadalje, Stališče ročnega dela do delovne šole.
4. Kazmerje učitelja do otroka in okolice v naši šoli. (Šola med kmečkim prebivalstvom, v industrijskem kraju in v mestu).
5. Odnos otroka do delovne šole in njen vpliv na otroka in okolico.
6. Ovine in težkoče delovne šole, ki jih srečuje reformator pri svojem delu.
7. Zakaj se nisem začel z delovno šolo.

Odbor prosi, naj vsakdo točke dobro razmisli, ki se udeležijo zborovanja, da pri nese debata kolikor mogoče veliko pozitivnih rezultatov.

Dne 10. oktobra se vrši po zborovanju učiteljskega društva za mesto Maribor kolektivni ogled razstave z istim vzporedom kakor v soboto dne 8. oktobra.

Učitelji iz bližnje in daljnje okolice, ki bi se želeli udeležiti razstave s porazgovorom in debato v soboto popoldne in zborovanja v nedeljo ter bi morali prenočevati v Mariboru, naj javijo to takoj Ped. krožku v Mariboru na ženskem učiteljskem, da ta preskrbi pravočasno ceno in po možnosti brezplačna stanovanja. Istotako naj javi takoj Ped. krožku, ako bi kdo izmed praktikov mogel z lastnim doneskom razstavo izpopolniti ali kakorkoli pripomoči z lastnim delom k boljšemu uspehu prireditve!

K obili udeležbi iz cele Slovenije vabi odbor!

— **Revizija uradniškega zakona.** Centralna komisija za revizijo uradniškega zakona je končala svoje delo in poslala projekt vsem ministrstvom. Prosvedno ministrstvo je imenovalo posebno komisijo za proučevanje tega projekta. V to komisijo so imenovani gg.: dr. Mihajlo Ilić, univ. prof. za višje šolstvo, Mato Potočnjak iz prosv. min. za srednje šolstvo in Pavel Flere za osnovno šolstvo. Profesorsko združenje zastopa prof. Bulović, a UJU pa Vlada Petrović.

— **Posebna številka »Narodne Prosvete«** je izšla zaradi revizije uradniškega zakona. Navedeno je vse delo in koraki, ki jih je podvzel Izvršni odbor UJU.

— **Seja komisije za revizijo uradniškega zakona** v ministrstvu prosvete se je vršila prvič 19. t. m. Ko bo natiskan projekt vseh sprememb se bo delo nadaljevalo.

valo. Glavni predmet sprememb bo delo va razvrstitev, ki bo tangirala predvsem aktivne uradnike in upokojence, ki so upokojeni pred 1. aprilom. Razvrstitev vseh uradnikov se bo izvršila v petih mesecih po sprejetju zakona. Izvedla jih bo centralna komisija.

— **O reviziji uradniškega zakona** dobe predsedniki okrajnih učiteljskih društev podrobnejše informacije na seji širjega sveta, zato naj prinesejo s seboj uradniški zakon, da bodo lažje sledili izvajanjem poročevalca.

— **Novo delo za šolske upravitelje.** Neko sresko poglavarstvo pošilja šolskim upraviteljem okolišnice, da si jih šolski upravitelji sami prepisejo. Kedaj pride tak okolišnica na vse šole, si lahko mislimo. Za enkrat prepisovanje nadzornikov okolišnic se ni delo šolskega upravitelja in prosimo, da se zadeva uredi, kakor je v vseh drugih srezih.

— **Z ozirom na številna vprašanja naših članov, ki se jim vsiljujejo neki listi, a jih sedaj tirjajo, četudi jih niso naročili, smo se informirali pri našem pravem zastopniku in dobili sledeče odgovore v smislu dopisov:** 1. Ali je naročnik dolžan plačati list, če ga je vrnil na pošto v priči ene ali dveh oseb ter napisal na list: »Se ne sprejme?« — Ne! 2. Ali je dolžan plačati list, če stavi upravi vse številke na razpolago, da jih dvigne pri njem, ker list ni sam naročil? — Ne! 3. Ali je dolžan plačati list, če so mu ga pošiljali brez naročila in ga ni vrnil kljub temu, da je bila v listu objava, da se smatra za naročnika, kdor ne vrne 1. in 2. številke? — Ne, le na razpolago ga mora imeti! — To pa ne velja za organizirane člane, pri katerih so listi vezani s prijavo članstva. Objavljamo v listu te odgovore, ker nam je nemogoče odgovarjati na številna pisma. Iz ugotovitev pa smo tudi razvideli, da pravzaprav naši člani vzdržujejo neke liste.

— **Učiteljski tabor Ptujkega, Varaždinskega, Dolnjelendavskega in Ormoškega učiteljskega društva** se vrši 8. oktobra v Čakovcu. Predsedstvo Ptujkega učiteljskega društva javlja, da je odhod iz Ptuja z vlakom ob 6.30, a iz Čakovca ob 15.32 ali 19.12.

— **Tovarišem šolskim upraviteljem,** članom dolnjelendavskega učiteljskega društva! Ustrezajoč splošni želji, izraženi na našem turnškem zborovanju meseca junija t. l., vabim vse tovariše upravitelje dolnjelendavskega sreza na upraviteljski sestanek, ki se vrši v četrtek, dne 13. oktobra ob 10. uri v meščanski šoli v Dol. Lendavi. Dnevni red se določi na sestanku. Predaval bo g. tov. sreski šolski nadzornik L. Cepuder o tukajšnjem šolstvu. — Na svidenje v Čakovcu in v Dol. Lendavi! — **Predsednik.**

— **Tov. šolskega upravitelja iz Prekmurja,** ki je prejel te dni od velikega župana mariborske oblasti rešitev v zadevi nagrade kot poslovođa krajnega šolskega odbora v smislu uredbe št. 222, čl. 7, t. s prosimo, da dotično rešitev objavi v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

— **Ukinjenje disciplinske uredbe,** Prosvedno ministrstvo je z odlokom O. N. br. 45.088 z dne 27. avgusta začelo ukinito veljavnost Uredbe o učiteljskih disciplinskih sodiščih O. N. br. 6021 z dne 14. aprila t. l. Ta ukinitve velja do tedaj, dokler ne izide nova po mišljenju glavnega prosvetnega sveta, ki je na svojem rednem sestanku dne 9. julija t. l. pod S. br. 385 podal svoje pripombe ter predlagal, da naj veljajo stare odredbe po posameznih pokrajinskih toliko časa, da bodo izdana nova uredba o učiteljskih disciplinskih sodiščih.

— **Otvoritev novega prizidka k osnovni šoli v Šoštanju.** V nedeljo 18. t. m. smo imeli v Šoštanju kaj redko slovesnost blagoslovitve in otvoritve novega prizidka k osnovni šoli, ki je nadvse lepo uspešna. Ob 10. uri so šli otroci pod vodstvom učiteljskega, duhovniškega, občinskih odbornikov mestne občine šoštanjske z županom v sprejeto in z godbo na čelu iz cerkve pred šolo, kjer je že čakalo veliko občinstva na mašo na prostem. Pred mašo je imel škalski dekan g. Rotner, lep cerkven nagovor o pomenu blagoslovitve in šolstva sploh. Mašo je opravil g. katehet Karo, peli so pa učenci osnovne šole, vmes pa je igrala mašne pesmi tovarniška godba. Po maši je izvršil blagoslovljenje g. dekan Rotner ob asistenci domačega župnika g. Grila in kateheta g. Karota. Po blagoslovljenju je župan mestne občine g. Fr. Vrečko s primernim nagovorom in pozdravom izročil ključ šolskemu upravitelju Martinu Vrečku, ki je obljubil varovati to poslopje s svojim učiteljskim in upraviteljskim delom, da bo obrodilo kulturno delo med tem zidovjem obilo dobrega sadu. Učenka 6. razreda Marija Pukmajster je deklarirala »Pozdrava, učenec 3. razreda Zvonko V. pa »Zahvala«. Oba sta žela mnogo odobravanja od strani občinstva. Po govorih je igrala godbo »Lepo našo ...« zbor učencev pa je zapel »Bože pravde«. V imenu občinske šolske uprave je govoril g. občinski nadzornik Vrščaj, v imenu sreskega poglavarja g. komisar Eiletz, v imenu drugega učiteljskega pa g. ravnatelj tukajšnje meščanske šole Hribernik. Po otvoritvi je bila skromno obdarjena vsa šolska mladina (okrog 500), v notranjosti poslopja pa se je vršila zakuska, katero je priredila mestna občina gostom. Tudi tam se je izrekla v napitnicah marsikatera resna beseda v izpodbujanje vseh merodajnih faktorjev za povzdigo dobre šole. Med gosti smo opazili gg. občinskega šolskega nadzornika Vrščaja, komisarja Eiletza, nadalje dolgoletno bivše učiteljsko na tej šoli: sreskega nadzornika Koropecja iz Maribora, šolskega upravitelja Lukmana, tajnika ter dolgoletnega ravnatelja Trobeja in učitelja J. Vrečko.

ka, ki živita v pok. v Šoštanju ter učiteljsko iz šoštanjskega okraja in nadvse mnogo občinstva. Potek slavnosti je bil nadvse zadovoljiv, tako da bo ostal vsem navzočim v najlepšem spominu! Največ zaslug, da je prišlo do te razširitve ima pač sedanjí občinski odbor mestne občine šoštanjske, ki se ni zbal ogromnih stroškov, ki so s tem zvežani. Toda občinski odbor bi teh stroškov sam ne zmogel, če bi ne bilo finančne moči tukajšnje veletovarne z usnjem Woschnag. Tema dvema faktorjema se imata zahvaliti osnovna kaskor meščanska šola, ki sta s prizidkom do bili lastni lepi poslopji! Meščanska šola ima letos štiri razrede, osnovna pa 12 razredov, ekskurendo in otroški vrtec.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— **»O samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani«** je poročala na zborovanju Smarsko-rogaškega učiteljskega društva 17. sept. 1927 v Rogatu tov. Straškova ter v iskrenih besedah izražala svoje navdušenje za ta pokret. Priporočala je ustanovitev »izobraževalnih krožkov« po smernicah, ki so se podale na samoizobraževalnem tečaju. Članstvo se je poročevalki zahvalilo z živahnim aplavzom, nakar je predsednik otvoril debato, katere so se udeležili tov. Leckerjeva, Rakovšček, Ahtikova, Duje in Pucelj. Sklepnilo se je, da se ustanovi dva krožka, in sicer: za šmarski okraj s sedežem v Št. Vidu; vodil bo ta krožek tov. Rakovšček; krožek za rogaški okraj s sedežem v Rogatu bo vodila tov. Ahtikova. Radi neugodnih prometnih razmer se morejo sestanki v zimski dobi vršiti le vsak drugi mesec, in sicer menjaje z društvenimi zborovanji.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Pevke in pevci.** Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 8. in 9. oktobra. Začetek 8. točno ob 10. uri, konec 9. ob 12. uri. — Pozivamo vse tov. pevke in pevce, ki še niso vstopili v naše vrste in imajo veselje do lepe jugoslovenske pesmi, da takoj vstopijo. Zbor je dokazal z dosedanjim delom, da je zmožen življenja. Zastopniki celokupnega slova učiteljstva, zbrani na pokrajinski skupščini v Kranju, so uvideli pomen učiteljskega zbora ter ga materialno in moralno podprli. Razmah zbora je sedaj na Tvojih ramah slov. učiteljica — slovenski učitelj, zato prosimo vse zmožne pevke in pevce, da pristopijo k zboru. Udeležite se tega pevskega tečaja. Dopusť je dovoljen po naredbi ministrstva prosvete br. 29.968 z dne 30. decembra 1925. Prijave pa pošljite na naslov tajnika: **Drago Zupančič**, Cesta na Rožnik 5, Ljubljana.

Odbor.

Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** Kruto je posegla smrt v naše vrste. Kakor da je počivala v počitniškem mesecu avgustu, je v septembru s podvojeno močjo zamahnila in nam iztrgala 6 članov. Ti so: Adela Šušteršič, Vič; Terezija Kerne, Ljubljana; Mira Seyfried-Lužar, Sv. Ana; Anica Štrubelj-Setina, Črnomelj; Marija Bernot, Ljubljana in Franciška Zemmel, Ljubljana. Za te posmrtnine je nakazala blagajna dedščem 62.625 Din. Za te smrtne slučaje prejmete položnice v teh dneh. Članski prispevek znaša 30 Din, za zakonske pare dvojni znesek. Zamudnikom sem k temu še pristel zaostanek. Prosim vljudno, da takoj nakažete ta znesek.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 6. oktobra ob 19. uri v risalnici šole pri Sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Poročilo o glavni skupščini v Skoplju. (Tov. Polák). 3. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju. (Tov. Hreščak). 4. Poročilo funkcionarjev (tajnika, blagajnika itd.). 5. Volitve odbora in odsekov. 6. Slučajnosti. — Zaradi izredne važnosti posameznih točk, pričakujemo mnogoštevilne udeležbe. — **Odbor.**

— **ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MEŽIŠKO DOLINO** se vrši 8. oktobra 1927 ob 9. uri v šoli na Prevaljah. Dnevni red: 1. Čitanje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Kranju (tov. Doberšek-Gačnik). 3. Naša zborovanja in stanovska zavednost (tov. Feinig). 4. Izobraževalni tečaj v Ljubljani in program našega dela v letu 1928. (tov. Gačnik). 5. Naš otrok v porastu (tov. Doberšek). 6. Slučajnosti. — Vabim tov. upravitelje, da takoj povabijo vse nove tovar. v društvo in jih naznanijo tov. Krtovi, da bomo na zborovanju polnoštevilni. Obenem naj bodo tovariši s članarino na tekočem. Polnoštevilnost — stanovska dolžnost — odsotnost naj se opraviči!

— **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 5. oktobra 1927 ob 8. uri na osnovni šoli v Breznu. Vzpored: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila: a) Pokrajinska skupščina v Kranju — tov. Lešnik. b) Samoizobraževalni tečaj v Ljubljani — tov. Suša Justa. c) Seja širjega sosveta v

Ljubljani — tov. Jurančič. 4. Izvedba samoizobraževalnih krožkov. 5. Zbiranje domoslovja. 6. Izprememba društvenih pravil. 7. Poročila društvenih funkcionarjev. 8. Volitve. 9. Slučajnosti. — Ker je zborovanje velikega pomena, se apelira na vse tovariše in tovarišice, da se ga gotovo udeležijo. Posebno še vabimo tovariše(ice), ki so z novim šolskim letom bili nameščen v našem okraju, da pristopijo kot člani društva. — **Odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ** ima v soboto, dne 8. oktobra zborovanje in občni zbor v Šoštanju ob 10. uri. Dnevni red: Dopisi, poročila o skupščinah, o izobraževalnem tečaju v Ljubljani, o seji širjega sosveta, poročila funkcionarjev, volitve, slučajnosti. — Prosim, da se udeležite prav vsi tovariši(ice)! Časi so resni — medsebojne zveze tembolj potrebne! Pripeljte vse v naš okraj novodošle seboj! — V četrtek, dne 6. oktobra se vrši v Velenju pri tov. Stojparju ob 3. uri popoldne odborova seja kot priprava za občni zbor. Vsi odborniki!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO BREŽIČAN IN SEVNIŠKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto 8. oktobra 1927 ob 10. uri v osnovni šoli v Brežicah s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in konstatacija sklepčnosti občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitve. 4. Proračun za poslovno leto 1927/28. 5. Dopisi. 6. Poročilo o skupščinah in o seji širjega sosveta. 7. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju. 8. Slučajnosti. — Ker so sklepi občnega zbora velike važnosti za delovanje društva v bodočem letu, je častna dolžnost vsakega člana, da se občnega zbora sigurno udeležil!

— **KRSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 8. oktobra t. l. v Krškem v risalnici meščanske šole ob 10. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo funkcionarjev odbora. 2. Poročilo o letošnji pokrajinski skupščini (tov. Požar). 3. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju (tov. Omerza). 4. Slučajnosti.

— **OBČNI ZBOR LOGASKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA** bo v soboto, dne 15. oktobra v Cerknici. Ob tej priliki bodo tudi odkritje spominske plošče pokojnemu tov. Zalarju. Vabim vse organizirane tovariše(ice), pa tudi take, ki niso organizirani pa se mislijo organizirati, da se zborovanja udeležijo. Kdor je s srcem in dušo učitelj, bode ta dan v Cerknici. Za kosilo se je priglasiti pri šolskem upravitelju v Cerknici. — **Predsednik.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 8. oktobra v Čakovcu skupno z ormoškim, lendavskim, varaždinskim in čakovskim učiteljskim društvom. Dnevni red: 1. Pozdrav starostnega predsednika. 2. Referat iz gospodarstva. Predava Volarič. 3. Delovna šola in mi. Predava Kunst. 4. O reorganizaciji UJU. Predava član ožjega sosveta iz Ljubljane. 5. Slučajnosti. Odhod iz Ptuja ob 6.16 uri zjutraj. Prihod v Ptuj ob 17. ali pa 20.40 uri. Prosim članstvo, da se tega manifestacijskega zborovanja polnoštevilno udeležijo. — **Odbor.**

— **ČLANOM DOLNJE LENDAVSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA!** Naše zborovanje bi se imelo vršiti dne 3. oktobra v Dol. Lendavi. Medtem smo pa dobili povabilo bratskega društva za srez Čakovca, v kojem nas vabi, da se udeležimo manifestacijskega zborovanja v Čakovcu skupno z varaždinskim, ormoškim in ptujskim društvom dne 8. oktobra 1927. Hrvatski tovariši nas vabijo že tri leta na skupno zborovanje, zato smatramo sedanjo priliko za primerno, da se odzovemo njihovem povabilu. Dnevni red zborovanja je sledeči: 1. Pozdrav najstarejšega predsednika. 2. a) Poročilo o skupščini poverjenišva Zagreb. b) Poročilo o skupščini poverjenišva Ljubljana; c) Poročilo o skupščini v Skoplju. 3. Predavanje iz gospodarstva (g. Volarič). 4. Predavanje iz pedagogike (1/2 ure), ki se stavlja vsem društvom na razpolago, treba je javiti predavatelja in temo. 5. Predavanje o reorganizaciji našega združenja. Predavatelja javiti. 6. Slučajnosti. Po zborovanju se bo vršil svečani banket. Vsi člani se pozivajo, da se tega za našo organizacijo tako važnega zborovanja sigurno udeležijo. Pokažimo svojo stanovsko zavednost in po hititno na skupščino, katere se udeležijo članstvo petih učiteljskih društev! Odhod iz Dol. Lendave je z jutranjim vlakom (6. uri). Čakovačko društvo nas prosi, da javimo število udeležencev, zato naj vsak član takoj javi svojo udeležbo tov. predsedniku Peterjelu. — **Iz. Horvat**, tajnik.

— **OBČNI ZBOR UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LAŠKI OKRAJ** se vrši dne 8. oktobra t. l. ob 8. uri v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila: a) o pokrajinski skupščini, b) o državnih skupščini, c) o samoizobraževalnem tečaju. 4. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika, c) računskih pregledovalcev. 5. Proračun za čas od 1. julija 1927 do 30. junija 1928. 6. Volitve. 7. Slučajnosti. Člani so prejeli volilne listke in kuverte, katerih naj se poslužujejo v svrhu poizkusne volitve kakor lani. Kuverte z volilnimi listki odposljite do 4. oktobra t. l. šolskemu upravitelju v Laškem.

— **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto dne 8. oktobra t. l. v mestni deški osnovni šoli. Na dnevnem redu bodo poročila delegatov o pokrajinski in državni skupščini v Kranju oziroma v Skoplju, razven tega razgovor o novi uredbi krajevnih in oblastnih šolskih odborih o stanovanju in ogrevu učiteljstva, o učiteljskem izobraževalnem tečaju v Ljubljani, vprašalna skrinjica itd. O doživ-

in da postanejo slednji kot enakovredni državljani zopet posestniki lastnine, ki jim pripada po členu 37. Vidovdanske ustave.

4. Ker sta pod točkami 2. in 3. označena gospodarska problema v najtesnejši medsebojni zvezi, naj kraljevska vlada nujne rešitve ne razdruži, marveč ju smatraj za enoten in skupni problem.

5. Apeliramo na »Glavni Savez državnih činovnikov i ostalih službenikov«, da da ob poglavitni organizacijski sil našim zahtevam z legalno borbo na znotraj in na zunan potrebne povdanka ter jim pripomore do skorajšnje realizacije. Posebno skrb naj obrača, da se čimprej ukinе čl. 306. fin. zak.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1927.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

S tem je bil zaključen izredni občni zbor.

V. M.

Splošne vesti.

ZA DELOVNO SOLO.

»Ped. krožek v Mariboru in »Odsek po-verjenstva UJU za reformo osnovne šole« organizirata dne 8., 9. in 10. oktobra v veliki kazinski dvorani (gledališče) v Mariboru tridnevno razpravljanje o delovni šoli. Glavna naloga prireditve bo razmotrivanje problema, kako najti pot k delovni šoli, kako jo organizirati, brez teoretiziranja bi naj bilo to zidanje nove šole na dosedanjih izkušnjah učiteljev praktikov, ki so v tej ali eni obliki že poskušali realizirati delovno šolo ter ji dati svojo smer v skladu z otroško duševnostjo, lastno individualnostjo in potrebami okolice, kateri je šola namenjena.

Dne 8. oktobra se vrši po zborovanju učiteljskega društva za mariborsko okolico kolektivni ogled razstave, ki jo priredi gosp. Ernest Vrane in ki nudi pregled enoletnega dela v VI. razredu na osnovni šoli v Studencih pri Mariboru in smeri delovne šole. Obenem razstavi tov. Bogdan Jurančič in Karel Doberšek svoje gradivo, ki sta ga nabrala pri proučevanju okolice, v kateri živi otrok njunih šol. Prvi pokaže, kake so gospodarske, socialne in kulturne prilike kraja, v katerem deluje, ta da trdno podlago za vse delo v šoli, ki mora zrasti iz potreb šolske okolice. Drugi pa jasno naslika, kako vplivajo razmere okolice na telesni in duševni razvoj otroka, ki ga mora učitelj do dobra poznati. Vsi trije razstavljavci tolažijo posebej razstavljeno delo in gradivo.

V nedeljo, dne 9. oktobra se vrši ob 9. uri dopoldne v kazinski dvorani zborovanje, na katerem se bodo razmotrivali najaktualnejši problemi delovne šole. Odbor vabi vse učitelje in učiteljice Slovenije, ki so se že kakorkoli udeležili v smeri delovne šole ali ki čutijo živo potrebo njene realizacije, da se zborovanja udeležijo. Za razmotrivanje brez uradnih referatov so določene sledeče točke, ki se pa na zborovanju samem lahko poljubno izpopolnijo ali spreminijo:

1. Kaj me je napotilo k delovni šoli?
2. Delo v delovni šoli: a) delo otroka, b) delo učitelja. Sredstva in pripomočki za udeležitev novega načina dela v delovni šoli mesto samega pouka. Kako se je delo začelo, kako se je razvijalo in kako se vrši danes na moji šoli.
3. Moje pojmovanje delovne šole v začetku dela in danes ter moji načrti za nadalje, Stališče ročnega dela do delovne šole.
4. Kazmerje učitelja do otroka in okolice v naši šoli. (Šola med kmečkim prebivalstvom, v industrijskem kraju in v mestu).
5. Odnos otroka do delovne šole in njen vpliv na otroka in okolico.
6. Ovine in težkoče delovne šole, ki jih srečuje reformator pri svojem delu.
7. Zakaj še nisem začel z delovno šolo.

Odbor prosi, naj vsakdo točke dobro razmisli, ki se udeležijo zborovanja, da prinese debata kolikor mogoče veliko pozitivnih rezultatov.

Dne 10. oktobra se vrši po zborovanju učiteljskega društva za mesto Maribor kolektivni ogled razstave z istim vzporedom kakor v soboto dne 8. oktobra.

Učitelji iz bližnje in daljnje okolice, ki bi se želeli udeležiti razstave s porazgovorom in debato v soboto popoldne in zborovanja v nedeljo ter bi morali prenočevati v Mariboru, naj javijo to takoj Ped. krožku v Mariboru na ženskem učiteljskem, da ta preskrbi pravočasno ceno in po možnosti brezplačna stanovanja. Istotako naj javi takoj Ped. krožku, ako bi kdo izmed praktikov mogel z lastnim doneskom razstavo izpopolniti ali kakorkoli pripomoči z lastnim delom k boljšemu uspehu prireditve!

K obili udeležbi iz cele Slovenije vabi odbor!

— **Revizija uradniškega zakona.** Centralna komisija za revizijo uradniškega zakona je končala svoje delo in poslala projekt vsem ministrstvom. Prosvedno ministrstvo je imenovalo posebno komisijo za proučevanje tega projekta. V to komisijo so imenovani gg.: dr. Mihajlo Ilić, univ. prof. za višje šolstvo, Mato Potočnjak iz prosv. min. za srednje šolstvo in Pavel Flere za osnovno šolstvo. Profesorsko združenje zastopa prof. Bulović, a UJU pa Vlada Petrović.

— **Posebna številka »Narodne Prosvete«** je izšla zaradi revizije uradniškega zakona. Navedeno je vse delo in koraki, ki jih je podvzel Izvršni odbor UJU.

— **Seja komisije za revizijo uradniškega zakona** v ministrstvu prosvete se je vršila prvič 19. t. m. Ko bo natiskan projekt vseh sprememb se bo delo nadaljevalo.

valo. Glavni predmet sprememb bo delo va razvrstitev, ki bo tangirala predvsem aktivne uradnike in upokojence, ki so upokojeni pred 1. aprilom. Razvrstitev vseh uradnikov se bo izvršila v petih mesecih po sprejetju zakona. Izvedla jih bo centralna komisija.

— **O reviziji uradniškega zakona** dobe predsedniki okrajnih učiteljskih društev podrobnejše informacije na seji širjega sveta, zato naj prinesejo s seboj uradniški zakon, da bodo lažje sledili izvajanjem poročevalca.

— **Novo delo za šolske upravitelje.** Neko sresko poglavarstvo pošilja šolskim upraviteljem okolišnice, da si jih šolski upravitelji sami prepisejo. Kedaj pride tak ka okolišnica na vse šole, si lahko mislimo. Za enkrat prepisovanje nadzornikov okolišnic se ni delo šolskega upravitelja in prosimo, da se zadeva uredi, kakor je v vseh drugih srezih.

— **Z ozirom na številna vprašanja** naših članov, ki se jim vsiljujejo neki listi, a jih sedaj tirjajo, četudi jih niso naročili, smo se informirali pri našem pravem zastopniku in dobili sledeče odgovore v smislu dopisov: 1. Ali je naročnik dolžan plačati list, če ga je vrnil na pošto v priči ene ali dveh oseb ter napisal na list: »Se ne sprejme?« — Ne! 2. Ali je dolžan plačati list, če stavi upravi vse številke na razpolago, da jih dvigne pri njem, ker list ni sam naročil? — Ne! 3. Ali je dolžan plačati list, če so mu ga pošiljali brez naročila in ga ni vrnil kljub temu, da je bila v listu objava, da se smatra za naročnika, kdor ne vrne 1. in 2. številke? — Ne, le na razpolago ga mora imeti! — To pa ne velja za organizirane člane, pri katerih so listi vezani s prijavo članstva. Objavljamo v listu te odgovore, ker nam je nemogoče odgovarjati na številna pisma. Iz ugotovitev pa smo tudi razvideli, da pravzaprav naši člani vzdržujejo neke liste.

— **Učiteljski tabor Ptujkega, Varaždinskega, Dolnjelendavskega in Ormoškega učiteljskega društva** se vrši 8. oktobra v Čakovcu. Predsedstvo Ptujkega učiteljskega društva javlja, da je odhod iz Ptuja z vlakom ob 6.30, a iz Čakovca ob 15.32 ali 19.12.

— **Tovarišem šolskim upraviteljem,** članom dolnjelendavskega učiteljskega društva! Ustrezajoč splošni želji, izraženi na našem turnškem zborovanju meseca junija t. l., vabim vse tovariše upravitelje dolnjelendavskega sreza na upraviteljski sestanek, ki se vrši v četrtek, dne 13. oktobra ob 10. uri v meščanski šoli v Dol. Lendavi. Dnevni red se določi na sestanku. Predaval bo g. tov. sreski šolski nadzornik L. Cepuder o tukajšnjem šolstvu. — Na svidenje v Čakovcu in v Dol. Lendavi! — **Predsednik.**

— **Tov. šolskega upravitelja iz Prekmurja,** ki je prejel te dni od velikega župana mariborske oblasti rešitev v zadevi nagrade kot poslovođa krajnega šolskega odbora v smislu uredbe št. 222, čl. 7, t. s prosimo, da dotično rešitev objavi v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

— **Ukinjenje disciplinske uredbe,** Prosvedno ministrstvo je z odlokom O. N. br. 45.088 z dne 27. avgusta začelo ukinito veljavnost Uredbe o učiteljskih disciplinskih sodiščih O. N. br. 6021 z dne 14. aprila t. l. Ta ukinitve velja do tedaj, dokler ne izide nova po mišljenju glavnega prosvetnega sveta, ki je na svojem rednem sestanku dne 9. julija t. l. pod S. br. 385 podal svoje pripombe ter predlagal, da naj veljajo stare odredbe po posameznih pokrajinskih toliko časa, da bodo izdana nova uredba o učiteljskih disciplinskih sodiščih.

— **Otvoritev novega prizidka k osnovni šoli v Šoštanju.** V nedeljo 18. t. m. smo imeli v Šoštanju kaj redko slovesnost blagoslovitve in otvoritve novega prizidka k osnovni šoli, ki je nadvse lepo uspešna. Ob 10. uri so šli otroci pod vodstvom učiteljskega, duhovniškega, občinskih odbornikov mestne občine šoštanjske z županom v sprejeto in z godbo na čelu iz cerkve pred šolo, kjer je že čakalo veliko občinstva na mašo na prostem. Pred mašo je imel škalski dekan g. Rotner, lep cerkven nagovor o pomenu blagoslovitve in šolstva sploh. Mašo je opravil g. katehet Karo, peli so pa učenci osnovne šole, vmes pa je igrala mašne pesmi tovarniška godba. Po maši je izvršil blagoslovljenje g. dekan Rotner ob asistenci domačega župnika g. Grila in kateheta g. Karota. Po blagoslovljenju je župan mestne občine g. Fr. Vrečko s primernim nagovorom in pozdravom izročil ključ šolskemu upravitelju Martinu Vrečku, ki je obljubil varovati to poslopje s svojim učiteljskim in upraviteljskim delom, da bo obrodilo kulturno delo med tem zidovjem obilo dobrega sadu. Učenka 6. razreda Marija Pukmajster je deklarirala »Pozdrava, učenec 3. razreda Zvonko V. pa »Zahvala«. Oba sta žela mnogo odobravanja od strani občinstva. Po govorih je igrala godbo »Lepo našo ...« zbor učencev pa je zapel »Bože pravde«. V imenu občinske šolske uprave je govoril g. občinski nadzornik Vrščaj, v imenu sreskega poglavarja g. komisar Eiletz, v imenu drugega učiteljskega pa g. ravnatelj tukajšnje meščanske šole Hribnik. Po otvoritvi je bila skromno obdarjena vsa šolska mladina (okrog 500), v notranjosti poslopja pa se je vršila zakuska, katero je priredila mestna občina gostom. Tudi tam se je izrekla v napitnicah marsikatera resna beseda v izpodbujanje vseh merodajnih faktorjev za povzdigo dobre šole. Med gosti smo opazili gg. občinskega šolskega nadzornika Vrščaja, komisarja Eiletza, nadalje dolgoletno bivše učiteljsko na tej šoli: sreskega nadzornika Koropecja iz Maribora, šolskega upravitelja Lukmana, tajnika ter dolgoletnega ravnatelja Trobeja in učitelja J. Vrečko.

ka, ki živita v pok. v Šoštanju ter učiteljsko iz šoštanjskega okraja in nadvse mnogo občinstva. Potek slavnosti je bil nadvse zadovoljiv, tako da bo ostal vsem navzočim v najlepšem spominu! Največ zaslug, da je prišlo do te razširitve ima pač sedanjí občinski odbor mestne občine šoštanjske, ki se ni zbal ogromnih stroškov, ki so s tem zvežani. Toda občinski odbor bi teh stroškov sam ne zmogel, če bi ne bilo finančne moči tukajšnje veletovarne z usnjem Woschnag. Tema dvema faktorjema se imata zahvaliti osnovna kaskor meščanska šola, ki sta s prizidkom do bili lastni lepi poslopji! Meščanska šola ima letos štiri razrede, osnovna pa 12 razredov, ekskurendo in otroški vrtec.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— **»O samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani«** je poročala na zborovanju Smarsko-rogaškega učiteljskega društva 17. sept. 1927 v Rogatu tov. Straškova ter v iskrenih besedah izražala svoje navdušenje za ta pokret. Priporočala je ustanovitev »izobraževalnih krožkov« po smernicah, ki so se podale na samoizobraževalnem tečaju. Članstvo se je poročevalki zahvalilo z živahnim aplavzom, nakar je predsednik otvoril debato, katere so se udeležili tov. Leckerjeva, Rakovšček, Ahtikova, Duje in Pucelj. Sklepnilo se je, da se ustanovi dva krožka, in sicer: za šmarski okraj s sedežem v Št. Vidu; vodil bo ta krožek tov. Rakovšček; krožek za rogaški okraj s sedežem v Rogatu bo vodila tov. Ahtikova. Radi neugodnih prometnih razmer se morejo sestanki v zimski dobi vršiti le vsak drugi mesec, in sicer menjaje z društvenimi zborovanji.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Pevke in pevci.** Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 8. in 9. oktobra. Začetek 8. točno ob 10. uri, konec 9. ob 12. uri. — Pozivamo vse tov. pevke in pevce, ki še niso vstopili v naše vrste in imajo veselje do lepe jugoslovenske pesmi, da takoj vstopijo. Zbor je dokazal z dosedanjim delom, da je zmožen življenja. Zastopniki celokupnega slov. učiteljstva, zbrani na pokrajinski skupščini v Kranju, so uvideli pomen učiteljskega zbora ter ga materialno in moralno podprli. Razmah zbora je sedaj na Tvojih ramah slov. učiteljica — slovenski učitelj, zato prosimo vse zmožne pevke in pevce, da pristopijo k zboru. Udeležite se tega pevskega tečaja. Dopusť je dovoljen po naredbi ministrstva prosvete br. 29.968 z dne 30. decembra 1925. Prijave pa pošljite na naslov tajnika: Drago Zupančič, Cesta na Rožnik 5, Ljubljana.

Odbor.

Naša gospodarska organizacija.

— **g. Članom Učit. Samopomoči.** Kruto je posegla smrt v naše vrste. Kakor da je počivala v počitniškem mesecu avgustu, je v septembru s podvojeno močjo zamahnila in nam iztrgala 6 članov. Ti so: Adela Šušteršič, Vič; Terezija Kerne, Ljubljana; Mira Seyfried-Lužar, Sv. Ana; Anica Štrubelj-Setina, Črnomelj; Marija Bernot, Ljubljana in Franciška Zemmel, Ljubljana. Za te posmrtnine je nakazala blagajna dedišcem 62.625 Din. Za te smrtne slučaje prejmete položnice v teh dneh. Članski prispevek znaša 30 Din, za zakonske pare dvojni znesek. Zamudnikom sem k temu še pristel zaostanek. Prosim vljudno, da takoj nakažete ta znesek.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 6. oktobra ob 19. uri v risalnici šole pri Sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Poročilo o glavni skupščini v Skoplju. (Tov. Polák). 3. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju. (Tov. Hreščak). 4. Poročilo funkcionarjev (tajnika, blagajnika itd.). 5. Volitve odbora in odsekov. 6. Slučajnosti. — Zaradi izredne važnosti posameznih točk, pričakujemo mnogoštevilne udeležbe. — **Odbor.**

— **ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MEŽIŠKO DOLINO** se vrši 8. oktobra 1927 ob 9. uri v šoli na Prevaljah. Dnevni red: 1. Čitanje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Kranju (tov. Doberšek-Gačnik). 3. Naša zborovanja in stanovska zavednost (tov. Feinig). 4. Izobraževalni tečaj v Ljubljani in program našega dela v letu 1928. (tov. Gačnik). 5. Naš otrok v porastu (tov. Doberšek). 6. Slučajnosti. — Vabim tov. upravitelje, da takoj povabijo vse nove tovar. v društvo in jih naznanijo tov. Krtovi, da bomo na zborovanju polnoštevilni. Obenem naj bodo tovariši s članarino na tekočem. Polnoštevilnost — stanovska dolžnost — odsotnost naj se opraviči!

— **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 5. oktobra 1927 ob 8. uri na osnovni šoli v Breznu. Vzpored: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila: a) Pokrajinska skupščina v Kranju — tov. Lešnik. b) Samoizobraževalni tečaj v Ljubljani — tov. Suša Justa. c) Seja širjega sosveta v

Ljubljani — tov. Jurančič. 4. Izvedba samoizobraževalnih krožkov. 5. Zbiranje domoslovja. 6. Izprememba društvenih pravil. 7. Poročila društvenih funkcionarjev. 8. Volitve. 9. Slučajnosti. — Ker je zborovanje velikega pomena, se apelira na vse tovariše in tovarišice, da se ga gotovo udeležijo. Posebno še vabimo tovariše(ice), ki so z novim šolskim letom bili nameščen v našem okraju, da pristopijo kot člani društva. — **Odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ** ima v soboto, dne 8. oktobra zborovanje in občni zbor v Šoštanju ob 10. uri. Dnevni red: Dopisi, poročila o skupščinah, o izobraževalnem tečaju v Ljubljani, o seji širjega sosveta, poročila funkcionarjev, volitve, slučajnosti. — Prosim, da se udeležite prav vsi tovariši(ice)! Časi so resni — medsebojne zveze tembolj potrebne! Pripeljte vse v naš okraj novodošle seboj! — V četrtek, dne 6. oktobra se vrši v Velenju pri tov. Stojparju ob 3. uri popoldne odborova seja kot priprava za občni zbor. Vsi odborniki!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIČE IN SEVNISKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto 8. oktobra 1927 ob 10. uri v osnovni šoli v Brežicah s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in konstatacija sklepčnosti občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitve. 4. Proračun za poslovno leto 1927/28. 5. Dopisi. 6. Poročilo o skupščinah in o seji širjega sosveta. 7. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju. 8. Slučajnosti. — Ker so sklepi občnega zbora velike važnosti za delovanje društva v bodočem letu, je častna dolžnost vsakega člana, da se občnega zbora sigurno udeležil!

— **KRSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 8. oktobra t. l. v Krškem v risalnici meščanske šole ob 10. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo funkcionarjev odbora. 2. Poročilo o letošnji pokrajinski skupščini (tov. Požar). 3. Poročilo o samoizobraževalnem tečaju (tov. Omerza). 4. Slučajnosti.

— **OBČNI ZBOR LOGASKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA** bo v soboto, dne 15. oktobra v Cerknici. Ob tej priliki bodo tudi odkritje spominske plošče pokojnemu tov. Zalarju. Vabim vse organizirane tovariše(ice), pa tudi take, ki niso organizirani pa se mislijo organizirati, da se zborovanja udeležijo. Kdor je s srcem in dušo učitelj, bode ta dan v Cerknici. Za kosilo se je priglasiti pri šolskem upravitelju v Cerknici. — **Predsednik.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 8. oktobra v Čakovcu skupno z ormoškim, lendavskim, varaždinskim in čakovskim učiteljskim društvom. Dnevni red: 1. Pozdrav starostnega predsednika. 2. Referat iz gospodarstva. Predava Volarič. 3. Delovna šola in mi. Predava Kunst. 4. O reorganizaciji UJU. Predava član ožjega sosveta iz Ljubljane. 5. Slučajnosti. Odhod iz Ptuja ob 6.16 uri zjutraj. Prihod v Ptuj ob 17. ali pa 20.40 uri. Prosim članstvo, da se tega manifestacijskega zborovanja polnoštevilno udeležijo. — **Odbor.**

— **ČLANOM DOLNJE LENDAVSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA!** Naše zborovanje bi se imelo vršiti dne 3. oktobra v Dol. Lendavi. Medtem smo pa dobili povabilo bratskega društva za srez Čakovca, v kojem nas vabi, da se udeležimo manifestacijskega zborovanja v Čakovcu skupno z varaždinskim, ormoškim in ptujskim društvom dne 8. oktobra 1927. Hrvatski tovariši nas vabijo že tri leta na skupno zborovanje, zato smatramo sedanjo priliko za primerno, da se odzovemo njihovem povabilu. Dnevni red zborovanja je sledeči: 1. Pozdrav najstarejšega predsednika. 2. a) Poročilo o skupščini poverjenstva Zagreb; b) Poročilo o skupščini poverjenstva Ljubljana; c) Poročilo o skupščini v Skoplju. 3. Predavanje iz gospodarstva (g. Volarič). 4. Predavanje iz pedagogike (1/2 ure), ki se stavlja vsem društvom na razpolago, treba je javiti predavatelja in temo. 5. Predavanje o reorganizaciji našega združenja. Predavatelja javiti. 6. Slučajnosti. Po zborovanju se bo vršil svečani banket. Vsi člani se pozivajo, da se tega za našo organizacijo tako važnega zborovanja sigurno udeležijo. Pokažimo svojo stanovsko zavednost in po hititno na skupščino, katere se udeležijo članstvo petih učiteljskih društev! Odhod iz Dol. Lendave je z jutranjim vlakom (6. uri). Čakovačko društvo nas prosi, da javimo število udeležencev, zato naj vsak član takoj javi svojo udeležbo tov. predsedniku Peterjelu. — **Iz. Horvat, tajnik.**

— **OBČNI ZBOR UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LAŠKI OKRAJ** se vrši dne 8. oktobra t. l. ob 8. uri v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila: a) o pokrajinski skupščini, b) o državnih skupščini, c) o samoizobraževalnem tečaju. 4. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika, c) računskih pregledovalcev. 5. Proračun za čas od 1. julija 1927 do 30. junija 1928. 6. Volitve. 7. Slučajnosti. Člani so prejeli volilne listke in kuverte, katerih naj se poslužujejo v svrhu poizkusne volitve kakor lani. Kuverte z volilnimi listki odposljite do 4. oktobra t. l. šolskemu upravitelju v Laškem.

— **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto dne 8. oktobra t. l. v mestni deški osnovni šoli. Na dnevnem redu bodo poročila delegatov o pokrajinski in državni skupščini v Kranju oziroma v Skoplju, razven tega razgovor o novi uredbi krajevnih in oblastnih šolskih odborih o stanovanju in ogrevu učiteljstva, o učiteljskem izobraževalnem tečaju v Ljubljani, vprašalna skrinjica itd. O doživ-